

УДК 347.9:347.78:004

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-1\(23\)-342-351](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-1(23)-342-351)

Чурпіта Ганна Вікторівна доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу, Національна академія внутрішніх справ, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-3915-347X>

Кирдан Богдан Васильович кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільного права та процесу, Національна академія внутрішніх справ, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0001-9284-9930>

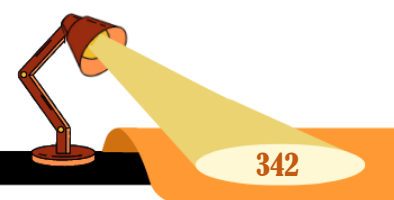
ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ОСІБ, ЯКИМ ЗАКОНОМ НАДАНО ПРАВО ЗВЕРТАТИСЯ ДО СУДУ ІЗ ЗАЯВАМИ ПРО ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА КОМП'ЮТЕРНУ ПРОГРАМУ

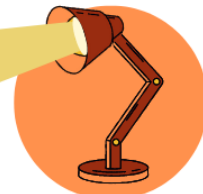
Анотація. У науковій статті визначено цивільний процесуальний статус осіб, яким законом надано право звертатися до суду із заявами про захист авторського права на комп'ютерну програму.

Встановлено, що цивільний процесуальний статус осіб, яким законом надано право звертатися до суду із заявами про захист авторського права на комп'ютерну програму, залежить від їх правового статусу у матеріальних правовідносинах, а також від моменту звернення цих осіб до суду із відповідною заявою.

Зокрема, обґрунтовано, якщо з вимогою про захист авторського права на комп'ютерну програму звертаються первинні або похідні суб'єкти авторського права, а також суб'єкти права особливого роду, то залежно від моменту їх звернення до суду із відповідними заявами вони набувають цивільного процесуального статусу позивача (за їх вимогою суд відкриває провадження у справі) або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору (на момент звернення зазначених осіб до суду провадження у цивільній справі щодо захисту авторського права на комп'ютерну програму вже відкрито за вимогою іншої особи).

Визначено, що у випадку звернення до суду організації колективного управління відповідно до доручення правовласників-контрагентів з добровільного колективного управління майновими правами на комп'ютерну програму відповідно до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» з урахуванням сфери її діяльності, зазначеної в реєстрі організацій колективного управління,

остання набуває цивільного процесуального статусу особи, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, а правовласник, в інтересах якого подано позов з метою захисту його майнових прав на комп'ютерну програму, набуває цивільного процесуального статусу позивача.

Ключові слова: позивач, третя особа, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, органи та особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, цивільний процесуальний статус, комп'ютерна програма, авторське право, право особливого роду, автор, законний користувач комп'ютерної програми.

Churpita Hanna Viktorivna Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of Civil Law and Procedure, National Academy of Internal Affairs, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-3915-347X>

Kyrdan Bohdan Vasyliovych, Candidate of Law, Associate Professor, Head of the Department of Civil Law and Procedure, National Academy of Internal Affairs, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-9284-9930>

CIVIL PROCEDURAL STATUS OF PERSONS WHO ARE GIVEN BY LAW THE RIGHT TO APPLY TO COURT WITH APPLICATIONS FOR THE PROTECTION OF COPYRIGHT FOR A COMPUTER PROGRAM

Abstract. The scientific article defines the civil procedural status of persons who are granted by law the right to apply to court with applications for the protection of copyright for a computer program.

It is established that the civil procedural status of persons who are granted by law the right to apply to court with applications for the protection of copyright for a computer program depends on their legal status in material legal relations, as well as on the moment of their application to court with the relevant application.

In particular, it is justified that if primary or derivative subjects of the relevant right, as well as subjects of a special type of right, apply with a claim for copyright protection for a computer program, then depending on the moment they apply to the court with the relevant applications, they acquire the civil procedural status of a plaintiff (at their request, the court opens proceedings in the case) or a third party who declares independent claims regarding the subject of the dispute (at the time of the application of the specified persons to the court, proceedings in a civil case regarding copyright protection for a computer program have already been opened at the request of another person).

It is determined that in the event of a collective management organization applying to court in accordance with the instructions of the rightsholders-counterparties

for voluntary collective management of property rights to a computer program in accordance with the Law of Ukraine “On Effective Management of Property Rights of rightsholders in the Field of Copyright and (or) Related Rights” taking into account the scope of its activity specified in the register of collective management organizations, the latter acquires the civil procedural status of a person who is granted by law the right to apply to court in the interests of other persons, and the rightsholder in whose interests a lawsuit is filed to protect his property rights to a computer program acquires the civil procedural status of a plaintiff.

Keywords: plaintiff, third party who asserts independent claims regarding the subject of the dispute, bodies and persons who are granted by law the right to apply to court in the interests of other persons, civil procedural status, computer program, copyright, special right, author, lawful user of a computer program.

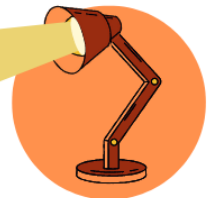
Постановка проблеми. Закон України «Про авторське право і суміжні права» (далі – Закон) [1] серед об’єктів авторського права, якими відповідно до ч. 1 ст. 6 є твори літератури, науки та мистецтва, називає комп’ютерні програми як набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп’ютером (настільним комп’ютером, ноутбуком, смартфоном, ігровою приставкою, смарт-телевізором тощо), які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату, зокрема операційна система, прикладна програма, виражені у вихідному або об’єктному кодах (п. 26 ч. 1 ст. 1).

Слід зауважити, що відповідно до Закону авторське право на комп’ютерну програму виникає внаслідок факту її створення. При цьому для виникнення і здійснення авторського права на комп’ютерну програму не вимагається реєстрація авторського права чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей (частини 1–3 ст. 9 Закону).

Комп’ютерна програма вважається створеною з моменту первинного надання їй встановленої законом об’єктивної форми, а саме: охорона комп’ютерної програми поширюється на комп’ютерні програми, виражені у вихідному або об’єктному кодах, якщо вони є оригінальними. Графічний інтерфейс користувача, набір виконуваних функцій, формат файлів даних, які використовуються у комп’ютерній програмі для експлуатації її функцій, не є формами вираження комп’ютерної програми. Ідеї та принципи, на яких ґрунтується будь-який елемент комп’ютерної програми, зокрема ті, на яких ґрунтується її інтерфейс, логічні схеми, алгоритми та мови програмування, не охороняються авторським правом (ст. 20 Закону).

Суб’єктами авторського права на комп’ютерну програму є її автор як первинний суб’єкт авторського права та законний користувач комп’ютерної програми – особа, яка правомірно володіє копією комп’ютерної програми, виготовленою правомірно.

Насьогодні, комп'ютерні програми є одним із найбільш поширених об'єктів авторського права, що, відповідно, зумовлює наявність великої кількості випадків порушень авторського права на ці об'єкти. Захист авторського права на комп'ютерні програми в порядку цивільного судочинства забезпечує не тільки відновлення порушених прав суб'єктів, але й відшкодування завданої їм такими порушеннями шкоди. Водночас, слід зауважити, що процесуальна форма захисту авторського права на комп'ютерні програми потребує оптимізації, зокрема, у судовій практиці досить часто зустрічаються випадки неправильного визначення судами кола осіб, яким законом надано право звертатися до суду із заявами про захист авторського права на комп'ютерну програму, а також їх цивільного процесуального статусу.

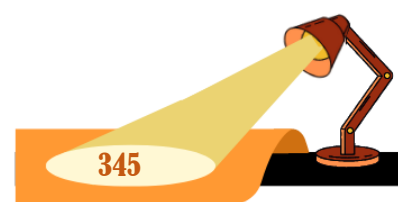
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інститут учасників цивільних справ щодо захисту авторського права на комп'ютерні програми предметно не досліджувався у науці цивільного процесуального права. Вчені-процесуалісти предметом своїх наукових пошуків обирали, здебільшого, інститут учасників справи у цілому або ж досліджували авторське право на комп'ютерні програми у контексті матеріально-правової охорони. Правничій громадськості відомі наукові праці з окресленої проблематики, зокрема таких науковців, як: С. С. Бичкова, Ю. В. Білоусов, К. В. Гусаров, В.С. Дмитришин, П. П. Заворотько, О. С. Захарова, В. В. Комаров, С. О. Погрібний, Ю. Д. Притика, М.В. Селіванов, Г. О. Світлична, В. І. Тертишніков, І. В. Удальцова, С. Я. Фурса, Ю. С. Червоний, М. Й. Штефан та ін.

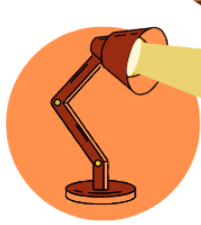
Наукове переосмислення доробків перелічених вище науковців є невід'ємною передумовою подальших наукових розвідок з відповідної проблематики, необхідність яких актуалізується через відсутність монографічних робіт, присвячених інституту учасників цивільних справ щодо захисту авторського права на комп'ютерні програми, зокрема осіб, яким законом надано право звертатися до суду із заявами про захист авторського права на відповідний об'єкт права інтелектуальної власності.

Мета статті. Виходячи з викладеного, метою цієї наукової статті є визначення суб'єктного складу та цивільного процесуального статусу осіб, яким законом надано право звертатися до суду із заявами про захист авторського права на комп'ютерну програму.

Виклад основного матеріалу. Слід зауважити, що учасники справи є суб'єктами цивільних процесуальних правовідносин, які займають ключове місце у системі учасників цивільного процесу, адже саме ця група суб'єктів характеризується наявністю юридичної заінтересованості у розгляді та вирішенні цивільної справи.

Цивільне процесуальне законодавство України диференціює учасників справи залежно від виду цивільного судочинства, у якому вони беруть участь.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 42 ЦПК України [2] у справах позовного провадження учасниками справи є сторони, треті особи. При розгляді вимог у наказному провадженні учасниками справи є заявник та боржник. Водночас, у справах окремого провадження учасниками справи є заявники, інші заінтересовані особи. У справах можуть також брати участь органи та особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб (частини 2–4 ст. 42 ЦПК України).

Справи щодо захисту авторського права на комп'ютерні програми, як правило, виникають із спорів, предметом яких є порушення особистих немайнових та (або) майнових прав суб'єктів відповідних правовідносин, а, отже, такі справи розглядаються судом у порядку позовного провадження. Відповідно, учасниками справ щодо захисту авторського права на комп'ютерні програми є: сторони, треті особи, а також органи та особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.

При цьому Закон України «Про авторське право і суміжні права» регламентує коло осіб, які у встановленому законом порядку мають право звертатися до суду за захистом авторського права на комп'ютерну програму. Чи є такі особи позивачами у відповідних цивільних справах або наділяються іншим цивільним процесуальним статусом?

Для відповіді на поставлене питання окреслимо коло осіб, які мають право звертатися до суду за захистом авторського права на комп'ютерну програму, та визначимо їх цивільний процесуальний статус.

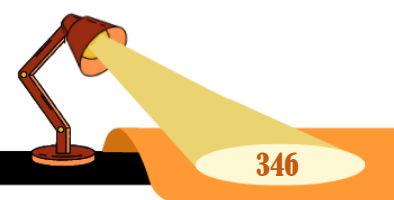
Зокрема, відповідно ч. 1 ст. 55 Закону такими особами є:

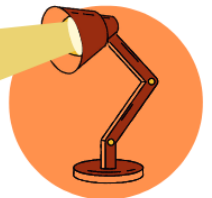
1) первинні суб'єкти авторського права на комп'ютерні програми (п. 1 ч. 1 ст. 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Первинним суб'єктом авторського права на комп'ютерні програми є автор комп'ютерної програми, тобто фізична особа, яка своєю творчою діяльністю створила комп'ютерну програму.

Як вже відмічалось, авторське право на комп'ютерну програму виникає внаслідок факту її створення. При цьому для виникнення і здійснення авторського права на комп'ютерну програму не вимагається реєстрація авторського права чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей (частини 1–3 ст. 9 Закону). Комп'ютерна програма вважається створеною з моменту первинного надання їй встановленої законом об'єктивної форми, а саме: охорона комп'ютерної програми поширюється на комп'ютерні програми, виражені у вихідному або об'єктному кодах, якщо вони є оригінальними.

Отже, з моменту вираження комп'ютерної програми в оригінальному вихідному або об'єктному кодах у її автора виникає комплекс особистих немайнових та майнових авторських прав на комп'ютерну програму як об'єкт

права інтелектуальної власності, і, у випадку порушення останніх, автор має право звернутися до суду із позовом про захист свого авторського права і наділяється, відповідно, цивільним процесуальним статусом позивача.

Водночас, слід зауважити, якщо на момент звернення до суду із вимогою про захист авторського права на комп'ютерну програму провадження у цивільній справі вже було відкрито за позовом іншої особи, первинний суб'єкт авторського права на комп'ютерну програму (автор) набуває цивільний процесуальний статус третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору;

2) особи, яким надано виключне право на використання комп'ютерних програм та (або) які мають право на отримання частки винагороди за використання комп'ютерних програм (п. 2 ч. 1 ст. 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Відповідно до ч. 1 ст. 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права» інші особи можуть набути виключне право на використання комп'ютерних програм на підставі:

а) трудового договору (контракту) – в частині умов щодо розподілу майнових прав на комп'ютерну програму як службовий твір;

б) договору про створення за замовленням і використання комп'ютерної програми;

в) договору про передання (відчуження) майнових прав на комп'ютерну програму;

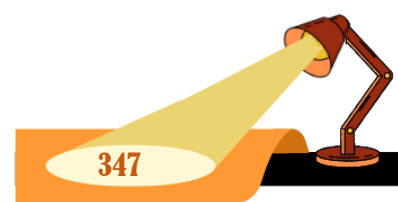
г) ліцензійного договору на використання комп'ютерної програми;

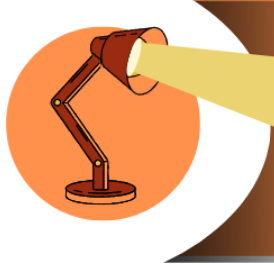
д) публічної ліцензії на використання комп'ютерної програми;

є) іншого правочину щодо розпоряджання майновими правами на комп'ютерну програму.

Щодо права на отримання частки винагороди за використання комп'ютерних програм: відповідно до ч. 3 ст. 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права» незалежно від відчуження майнових прав на комп'ютерну програму автор має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання комп'ютерної програми, визначену Законом України «Про авторське право і суміжні права» і Законом України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» [3]. При цьому право на справедливую винагороду належить лише автору, переходить лише до спадкоємців автора і не може бути передано (відчужено) іншим особам.

Отже, особи, яким надано виключне право на використання комп'ютерних програм на підставі правочину та (або) які мають право на отримання частки винагороди за використання комп'ютерних програм (автори комп'ютерних програм або їх спадкоємці), мають право звертатися до суду із позовом для захисту своїх прав та (або) охоронюваних законом інтересів, які виникли з

відповідного правочину або внаслідок створення комп'ютерної програми, або спадкування права на справедливу винагороду.

При цьому ймовірними порушеннями авторського права на комп'ютерну програму у такому випадку можуть бути протиправні посягання будь-якої третьої особи на права такого ліцензіата або права отримувача частки зазначеної винагороди (п. 2 ч. 1 ст. 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Виходячи з того, що зазначені суб'єкти звертаються до суду з вимогами щодо захисту своїх прав та (або) охоронюваних законом інтересів, які виникли з правочину щодо розпоряджання майновими правами на комп'ютерну програму або внаслідок створення комп'ютерної програми, або спадкування права на справедливу винагороду, з моменту відкриття провадження у відповідній цивільній справі вони наділяються цивільним процесуальним статусом позивача. Якщо ж провадження у відповідній цивільній справі вже було відкрито за вимогою іншої особи, зазначені суб'єкти наділяються цивільним процесуальним статусом третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору;

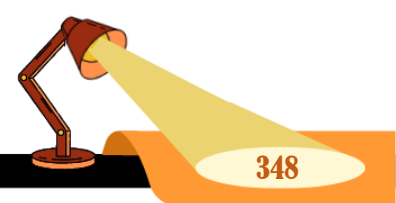
3) організації колективного управління (п. 3 ч. 1 ст. 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

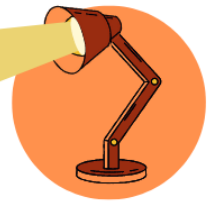
Організація колективного управління – громадське об'єднання зі статусом юридичної особи, зареєстроване в Установі, що не має на меті отримання прибутку, засноване виключно правовласниками, діяльність якого спрямована на колективне управління майновими правами на об'єкти авторського права і (або) суміжних прав (ч. 1 ст. 1 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»).

Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 12 Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» організації колективного управління від свого імені та в інтересах правовласників мають право звертатися до суду від імені правовласників за захистом їхніх майнових прав відповідно до статутних повноважень та доручення правовласників.

Отже, організація колективного управління відповідно до доручення правовласників-контрагентів з добровільного колективного управління майновими правами на комп'ютерну програму відповідно до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» з урахуванням сфери її діяльності, зазначеної в реєстрі організацій колективного управління, має право звернутися до суду від імені правовласників за захистом їхніх майнових прав на комп'ютерну програму.

У такому випадку організація колективного управління набуває цивільного процесуального статусу не позивача, а органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.

Так, відповідно ч. 1 ст. 56 ЦПК України у випадках, встановлених законом, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи можуть звертатися до суду із заявами про захист прав, свобод та інтересів інших осіб або державних чи суспільних інтересів та брати участь у цих справах.

Зауважимо, що метою цього інституту є надання допомоги, сприяння у судовому захисті особам, які з певних причин (стан здоров'я, матеріальний стан, похилий вік тощо) не можуть самостійно захистити свої права, свободи чи інтереси. Отже, участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, сприяє виконанню вимог закону про справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд цивільних справ, а також ухваленню судових рішень, що ґрунтуються на законі [4, с. 289].

При цьому відповідно ч. 5 ст. 56 ЦПК України у разі відкриття провадження за позовною заявою організації колективного управління остання набуває цивільного процесуального статусу особи, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, а правовласник, в інтересах якого подано позов з метою захисту його майнових прав на комп'ютерну програму, набуває цивільного процесуального статусу позивача.

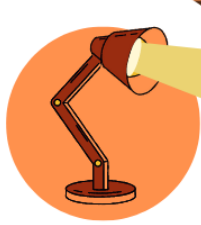
Щодо змісту цивільного процесуального статусу організації колективного управління як особи, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, то відповідно до ч. 1 ст. 57 ЦПК України організація колективного управління наділяється процесуальними правами та обов'язками особи, в інтересах якої вона діє, за винятком права укласти мирову угоду. При цьому відмова організації колективного управління, яка звернулася до суду в інтересах правовласника, від поданої нею заяви або зміна позовних вимог не позбавляє правовласника права вимагати від суду розгляду справи та вирішення вимоги у первісному обсязі. Водночас, якщо правовласник, який має цивільну процесуальну дієздатність і в інтересах якого подана заява, не підтримує заявлених позовних вимог, суд залишає заяву без розгляду (частини 2–3 ст. 57 ЦПК України);

4) особи, яким належить право особливого роду (*sui generis*) (п. 5 ч. 1 ст. 55 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Відповідно до ч. 2 ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» суб'єктами права особливого роду (*sui generis*) можуть бути особи, яким, з урахуванням вимоги, передбаченої ч. 7 ст. 33 Закону, належать майнові права на комп'ютерну програму або які мають ліцензійні повноваження на комп'ютерну програму, а саме: автори такої комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму або правомірні користувачі комп'ютерної програми.

Об'єктом права особливого роду є неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, а саме: об'єкт, що відрізняється від існуючих

подібних об'єктів та утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми без безпосередньої участі фізичної особи в утворенні цього об'єкта (ч. 1 ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

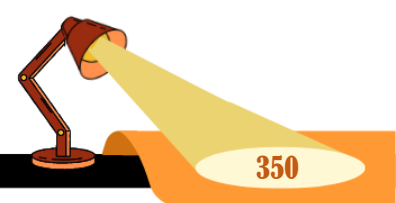
Право особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, виникає внаслідок факту генерування цього об'єкта і починає діяти з моменту його генерування. При цьому зміст права особливого роду становлять тільки майнові права інтелектуальної власності на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, адже у результаті утворення неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, особисті немайнові права не виникають (частини 3–5 ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Порушенням права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, що дає підстави для захисту таких прав, у тому числі в судовому порядку, визнаються дії, передбачені статтею 55 Закону України «Про авторське право та суміжні права», з урахуванням особливостей, встановлених законом.

Отже, суб'єкти права особливого роду (автори комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму або правомірні користувачі комп'ютерної програми) у випадку порушення права особливого роду на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, мають право звертатися до суду з вимогою щодо захисту своїх прав, і набувають при цьому цивільний процесуальний статус позивача. У тому випадку, якщо провадження у цивільній справі вже було відкрито за вимогою іншої особи, суб'єкти права особливого роду, звертаючись до суду із відповідними вимогами, набувають цивільний процесуальний статус третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору.

Висновки. Таким чином, цивільний процесуальний статус осіб, яким законом надано право звертатися до суду із заявами про захист авторського права на комп'ютерну програму, залежить від їх правового статусу у матеріальних правовідносинах, а також від моменту звернення цих осіб до суду із відповідною заявою.

Зокрема, якщо з вимогою про захист авторського права на комп'ютерну програму звертаються первинні або похідні суб'єкти авторського права, а також суб'єкти права особливого роду, то залежно від моменту їх звернення до суду із відповідними заявами вони набувають цивільного процесуального статусу позивача (за їх вимогою суд відкриває провадження у справі) або третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору (на момент звернення зазначених осіб до суду провадження у цивільній справі щодо захисту авторського права на комп'ютерну програму вже відкрито за вимогою іншої особи).

У випадку звернення до суду організації колективного управління відповідно до доручення правовласників-контрагентів з добровільного колективного управління майновими правами на комп'ютерну програму відповідно до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» з урахуванням сфери її діяльності, зазначеної в реєстрі організацій колективного управління, остання набуває цивільного процесуального статусу особи, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, а правовласник, в інтересах якого подано позов з метою захисту його майнових прав на комп'ютерну програму, набуває цивільного процесуального статусу позивача.

Література:

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>.
2. Цивільний процесуальний кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
3. Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>.
4. Бичкова С. С. Цивільний процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження: дис. д-ра юрид. наук: 12.00.03. К., 2011. 519 с.

References:

1. Zakon Ukrainy «Pro avtorske pravo i sumizhni prava» [The Law of Ukraine «On Copyright and Related Rights»]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> [in Ukrainian].
2. Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Civil Procedural Code of Ukraine]. (n.d.) zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy «Pro efektyvne upravlinnia mainovymy pravamy pravovlasnykiv u sferi avtorskoho prava i (abo) sumizhnykh prav» [The Law of Ukraine «On Effective Management of Property Rights of Right Holders in the Field of Copyright and (or) Related Rights»]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text> [in Ukrainian].
4. Bychkova, S. S. (2011). Tsyvilnyi protsesualnyi pravovy status osib, yaki berut uchast u spravakh pozovnoho provadzhennia [Civil procedural legal status of persons participating in lawsuit proceedings]. *Doctor's thesis*: Kiev [in Ukrainian].

